

Брюксел, 12 декември 2023 г.
(OR. en)

16547/23

FREMP 364
JAI 1636
AG 171
POLGEN 175

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Делегациите
Относно:	Заклучения на председателството = <i>Оценка на годишния диалог относно принципите на правовата държава</i>

1. При изготвянето на заключенията на председателството от 18 ноември 2019 г. всички делегации изразиха съгласие да се направи нова оценка на годишния диалог относно принципите на правовата държава до края на 2023 г., въз основа на придобития опит.
2. На 3 юли 2023 г. председателството изпрати въпросник до делегациите. На 10 юли и 19 септември 2023 г. Съветът по общи въпроси проведе предварителен обмен на мнения. Въз основа на получените отговори председателството изготви проект за заключения, който бе разгледан на експертно равнище.
3. На заседанието на Корепер от 16 и 29 ноември 2023 г. не беше постигнат консенсус по проекта, приложен към док. 14829/23.
4. Обсъжданията на заседанието на Съвета по общи въпроси от 12 декември 2023 г. не доведоха до постигане на консенсус по заключенията във връзка с оценката на годишния диалог относно принципите на правовата държава. Председателството обаче заключи, че 25 делегации подкрепят или нямат възражения по текста, приложен към настоящата бележка.

ОЦЕНКА НА ГОДИШНИЯ ДИАЛОГ ОТНОСНО ПРИНЦИПИТЕ НА ПРАВОВАТА ДЪРЖАВА

КАТО ПРИПОМНЯ, че от приемането на заключенията на Съвета на Европейския съюз и на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на 16 декември 2014 г. насам¹ всички държави членки участват в дух на лоялно сътрудничество в годишния диалог относно принципите на правовата държава в рамките на Съвета с оглед на твърдия си ангажимент за укрепване на принципите на правовата държава като една от основополагащите ценности на Европейския съюз.

КАТО ПРИПОМНЯ, че заключенията на председателството от 19 ноември 2019 г.² бяха подкрепени от 26 делегации и че при изготвянето им всички делегации постигнаха съгласие за нова оценка на диалога относно принципите на правовата държава в рамките на Съвета до края на 2023 г., въз основа на придобития опит.

КАТО ПРИПОМНЯ, че, както е посочено в бележката на председателството до делегациите от 28 септември 2020 г.³, годишният диалог относно принципите на правовата държава се провежда като политическа инициатива от Съвета по общи въпроси и на практика е структуриран в една сесия през първото полугодие на всяка година, включваща последователни кръгове от специфични за всяка държава анализи на положението с принципите на правовата държава в пет държави членки, и две сесии през второто полугодие – първата, посветена на общото състояние на принципите на правовата държава в Съюза, а втората — на специфичен за всяка държава анализ, като винаги се използва годишният доклад на Комисията относно върховенството на закона. Наред с това Съветът по правосъдие и вътрешни работи проведе редица конкретни тематични дебати по въпроси, свързани с принципите на правовата държава.

1. Заявяваме отново, че изготвените през 2014 г. заключения на Съвета на Европейския съюз и на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно гарантиране на спазването на принципите на правовата държава, продължават да бъдат валидни.
2. Изразяваме съгласие, че годишният диалог на Съвета относно принципите на правовата държава се доказва като полезен инструмент, създавайки пространство за конструктивен политически обмен между държавите членки и за споделяне на техните най-добри практики и извлечени изводи.
3. Потвърждаваме отново принципите, посочени в заключенията от 2014 г., а именно обективност, недискриминация и равно третиране на всички държави членки, безпристрастен и основан на обективни данни подход, без да се засяга принципът на предоставените компетентности, нито зачитането на националната идентичност на държавите членки, присъща на техните основни политически и конституционни структури, включително по отношение на регионалното и местното самоуправление, и на съществените функции на държавата, включително онези, които имат за цел да осигуряват нейната териториална цялост, да поддържат обществения ред и да опазват националната сигурност; и се ангажираме да продължим да ги отстояваме в дух на лоялно сътрудничество.

¹ 17014/14.

² 14173/19.

³ 11094/20.

4. Отбелязваме, че политическият диалог ще продължи да се провежда по начин, който допълва работата на всички институции на ЕС и международни организации, като се избягва дублирането и се вземат предвид съществуващите инструменти и експертен опит в тази област.
5. Отбелязваме, че в хода на организацията и провеждането на диалога председателството ще продължи да следи за пълното спазване на принципите на диалога, изброени в точки 3 и 4 по-горе.
6. Подчертаваме, че настоящото съдържание и структура на политическия диалог дават възможност той да има по-голяма тежест, да бъде ориентиран в по-голяма степен към резултатите и по-добре структуриран, а подготовката му да е по-систематична. Настоящият формат, включително дебатите от общ характер и сесиите по държави на практика подобриха диалога чрез провеждането на годишен преглед на актуалното състояние и основните развития по отношение на принципите на правовата държава. Това улеснява провеждането на всеобхватен, автентичен и интерактивен политически дебат, съсредоточен в по-общ план върху положението с принципите на правовата държава в държавите членки и в Съюза като цяло.
7. Отбелязваме, че макар и настоящото съдържание и структура на диалога да се считат за задоволителни, той следва да бъде допълнително подобрен, за да отразява още по-добре ангажимента на Съвета за укрепване на принципите на правовата държава и да допринесе за предотвратяването на нововъзникващи и съществуващи предизвикателства, свързани с принципите на правовата държава, по приобщаващ и конструктивен начин чрез обсъждане и обмен на най-добри практики и извлечени поуки.
8. Поемаме ангажимент да продължим да организираме хоризонтално обсъждане от общ характер през второто полугодие и да провеждаме дебати по държави три пъти годишно – два през първото и един през второто полугодие, като при всеки от тях се акцентира върху положението в четири държави членки.
9. Поемаме ангажимент да насочим този диалог към анализ най-малко на следните четири стълба на правовата държава: правосъдната система, антикорупционната рамка, медийния плурализъм и свободата на медиите, както и други институционални въпроси, свързани с принципите на взаимозависимост и взаимоограничаване; това не засяга по-широкия обхват на този диалог в рамките на Съвета по общи въпроси.
10. Отбелязваме, че на практика диалогът ще продължи да се основава на годишния доклад на Комисията относно върховенството на закона, създавайки полезни взаимодействия между институциите, както и че докладът включва препоръки, открояващи конкретни въпроси, на които държавите членки е необходимо да обърнат допълнително внимание.
11. Приканваме Комисията да продължи да гарантира активното участие на държавите членки и диалога с тях в изготвянето на годишния доклад и да продължи да подобрява изготвянето му, като взема предвид ръководните принципи на този диалог.
12. Отбелязваме, че за подобряването на диалога могат да допринесат и становищата на международните публичноправни организации, доколкото те са взети предвид в годишния доклад на Комисията относно върховенството на закона, както и че те представляват допълнителни и спомагателни, но ценни източници на информация, по-специално становищата на Съвета на Европа и неговите органи, чиято важна роля е призната, наред с другото, в заключенията на Съвета от 30 януари 2023 г.⁴, от Съда на Европейския съюз и Комисията⁵.

⁴ 5422/23.

⁵ 11217/19.

13. Изразяваме съгласие, че наред с провеждането на диалога председателството може да обмисли и организирането на по-чести интерактивни обмени, като например семинари по въпроси, свързани с принципите на правовата държава, със съответните заинтересовани страни, по-специално гражданите, гражданското общество, парламентаристи, местни органи, представители на академичните среди, социалните партньори и журналисти.
14. Отчитаме хоризонталната роля и отговорности на Съвета по общи въпроси, който провежда този диалог; отчитаме допълващата роля на Съвета по правосъдие и вътрешни работи при провеждането на конкретни тематични обсъждания по въпроси, свързани с принципите на правовата държава, които попадат в обхвата на неговата компетентност, като се следва приобщаващ подход и се вземат предвид, когато е целесъобразно, обсъжданията в рамките на Съвета по общи въпроси.
15. Отбелязваме, че като последващо действие по този диалог в рамките на Съвета по общи въпроси може да бъдат организирани обсъждания по една или повече конкретни хоризонтални теми от областта на принципите на правовата държава в този формат на Съвета, когато това се счита за целесъобразно и необходимо.
16. Изразяваме съгласие всички следващи председателства да продължат да свикват държавите членки за диалог относно принципите на правовата държава в рамките на Съвета в съответствие с посочените по-горе формат и честота на провеждане, както и до края на 2027 г. да бъде извършена нова оценка на опита, придобит въз основа на този диалог.
